

dalombiztosítási szabályok módosításán dolgoznak, hogy a nyugdíj megállapításánál az alaptalan internálás szolgálati időnek számítana. A malmok azonban lassan örölnék, ezért megkérdeztük az Országos Társadalombiztosítási Főigazgatóság osztályvezetőjétől, Gáspárné dr. Pere Katalintól: amíg a koncepciók perek és más törvénytelenségek felülvizsgálatára a napokban alakult bizottság végzi a munkáját, lenne-e mód meggyorsítani az eseményeket, s azoknak is rendezni a nyugdíját, akik nem vettek részt a munkásmozgalomban, de alaptalanul voltak internálva?

Megtudtuk; a társadalombiztosítás érvényes törvényes lehetőségei behatároltak ebben a kérdésben. Csak igazoló papírok birtokában van mód ugyanis a rendezésre. A kérelmezők többnyire a helyi társadalombiztosítási igazgatósághoz küldik el beadványaikat, s a hét-nyolc éve kialakult szokásjog szerint az akta útra kél — megjárja a Belügyminisztériumot. Ha ott nem találnak adatokat az alaptalan internálásra vonatkozóan, az ismerős válasz érkezik, bezárul a kör, marad az elutasítás. Bonyolítja a dolgot, hogy több száz internáltat 1953-ban, a szabadulást követően el is ítélték, s ilyenformán ügyük már a koncepciók perek kategóriájába tartozik.

Az 1975/II. társadalombiztosítási törvény felsorolja azokat a jogviszonyokat, mi számítható szolgálati időnek a nyugdíj megállapításánál. A járulékfizetéssel töltött idő mellett a paragrafusok szerint beszámítható a deportálásban, a munkaszolgálatban vagy a hadifogságban töltött idő is, az internálás azonban nem. Egyeseknek a munkakönyvébe az 1962-es belső párt- és kormányhatározat intenciói alapján az időt mégis bejegyezheték. Megint más a helyzet azoknál, akiket 1956 után közbiztonsági őrizetbe vettek (internálták). Náluk, ha a Legfőbb Ügyészség megállapította, hogy az őrizetbe vétel vagy a fogva tartás alaptalan volt, a kiesett idő a jogszabályok szerint automatikusan beszámít a nyugdíjba.

Csanád Vilmos esetében, ha a BM nem tud igazoló dokumentumot felkutatni, nem maradhat más hátra, mint a méltányossági alapon meghozott — számára kedvező — döntés. (A HÉT riportjában a BM illetékese azt nyilatkozta, hogy ezekben a napokban megpróbálják felkutatni, megszerezni az internáltakra vonatkozó anyagokat is, és megkísérlik összeállítani a recskiek névsorát.) A társadalombiztosítási szakember szerint új jogszabály megalkotására lenne szükség, de olyanra, mely visszamenőleges hatállyal rendelkezik a nyugdíjról, s nem csupán az elintézés idejétől számítottnak. Az érintetteknél a kiegészítés csekély összegű lenne, de mivel zömük kisnyugdíjas, ez az anyagi többlet mégsem elhanyagolható. Nem szólva a rendezés erkölcsi jelentőségéről. (sziluka)

Kánosszajárás

Csanád Vilmos nyugdíjas arra kért, próbálják segíteni nyugdíjának rendezésében. Mint írja, ördögi körbe került: 1950-ben törvénytelenül internálták, s a Kistarcsán, majd a Recskén töltött csaknem három és fél évet nem számítják be szolgálati időként nyugdíjába. A 76 éves magyar—latin szakos tanár fénymásolatot küldött a hivataloknak eddig írt kérvényeiről s az elutasító válaszokról. „Nyilvántartásunk hiányos volta miatt az Ön internálási idejére vonatkozó adatot nem tudunk felkutatni” — írja például a Belügyminisztérium legutóbbi, február 17-én kelt válaszlevele. Levélíróknak egyetlen igazoló dokumentuma volt, melyet még szabadulásakor, 1953 őszén kapott s melyet még évekkal ezelőtt nyugdíjának megállapításához elküldött a Budapesti Társadalombiztosítási Igazgatósághoz. Papírját azonban a hivatali logika szabályai szerint egy idő után kiselejtezték.

A hivatalos válaszlevelekben szerepel olyan mondat is, miszerint illetékesek a társa-

Képes 7. 1989. 14. n. 6. n.